

ნაკადული

საყმაწვილო ჟურნალი

მცხეთა წლოვანეთათვის

უ ი ნ ა ა რ ს ი:

- 1 პაპა და დათიკო 613
- 2 ქურდობა 616
- 3 მსაჯული, ყიყინა და ციკუნა . . . 624
- 4 ყველაფრის მცოდნე ეჭიმი 630
- 5 ურია და მოხუცი 634
- 6 საბაღისო სამუშაო და გასართობი:
 - ა) დამული ბურთის დაჭერა, ბ) სა-
 - ხუმარო გამოცანები, გ) „ნაკადულის“
 - რედაქციას, დ) ახსნა 636

№ XXII

ს ე კ ტ ე მ ბ ე რ ი

1905

ტფილისი

ელექტრონის სკამბა წიგ. გამომც. ქართ. ამხანაგობის

1905

საქართველოს
ხალხთა ბიბლიოთეკა

საქართველოს ბიბლიოთეკა

საქართველოს ბიბლიოთეკა

საქართველოს

№ XVII

საქართველოს
საქართველოს
საქართველოს
საქართველოს
საქართველოს
საქართველოს
საქართველოს
საქართველოს
საქართველოს
საქართველოს

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 28 септября 1905 г.

1809

საქართველოს

საქართველოს ბიბლიოთეკა

1809

პაპა და დათიკო

პაპა მეუდროსე მიძეღარა,
კაღათასა სწნავს ეურძნისას,
სან შინდის წკირას ჩააწნავს,
სან მიაშველებს ფურცლისას!

იქვე გუნტრუშობს დათიკო—
მის ძვილისძვილი პაწია,
სისხრულისგან ცუღლუტსა
ლოეები დაუბრაწია!

თანაც ტიტინებს: პაპილო,
შენი ჭირიმე გულშია,
რა კაღათაა გენაცვა,
გენაცვა ეძავ სულშია!

ეურძენს მოვკრიფავ, შენც კაჭმევე,
აეჭრი და აეჭრი აკიდოს
ზოგს დედან მივცემ, ზოგს მამას,
ზოგს გაეუზავნი მამიდოს!

— შენ, ეი, კუდრაჭავ, მოიცა,
ეური დამიგდე პაპასა:
რომ შესწვეულხარ ჩქარ-ჩქარა
ეურძნის ჭამას და ელაპასა,

იცო, ვინ მოგვცა ვენახი?
 როგორ ვიმოვე კაღათა?
 შენ არ გეგონოს მახუქეს,
 ან სხვას წავართვი ძალადა!

აი, ამ ხელებს უუურე,
 ვაზს მოუარეს ამათა,
 სხვისი ოფლი და ქონება
 კაცს ამოუვა შხამადა!

იცოდე, მუქთად არ მოდის,
 იქ მომისრია წელია,
 დღე ბეგრი მიმუშავნია
 და ღაბუც გამითენია!

მე, შვილო, ჭხედავ დაგებრდი,
 და შევიძინე ვენახი,
 მოვკვდები, მხოლოდ მერგება
 იმისგან ღვინო-ქელესი!

მაგრამ თუ უური არ უბდე,
 არ მოუარე შენაცა,
 გამოგელევა უურძენი,
 აღარ გექნება, გენაცვა!

დათიკო უგდებს ზაზას უურს,
 ფიქრობს: ვერ დაუთმობ უურძენსა,
 მტევანი კარგი სცოდნია,
 მარცვალის ტბილი უძვესა!

ზირობა მისცა ზაზასა:
 ოღონდ დაუწინას კაღათა

და, როცა გაიხარდება,
ეურძენს მოიუხანს ძალადა!

—
ისიც გასთონის, ვით ჰაჰა,
ისიც კი გასწლამს დანითა
და, საცა უნდა, დაკვალავს,
ჰაჰისეული ბარითა!

—
ამ გვარად დადეს ჰირობა
შვილი-შვილმა და ჰაჰამა
და მუშობა იკისრა
დათიკოს ეურძნის უღაჰამა!

ი. ევლოშვილი

ქ უ რ დ ო ბ ა .

(მოგონება)

I

პარკი რამ არის სოფელი საზოგადოდ ეოველთვის და მეტადრე საფსულში, როდესაც ადამიანი თავისუფალია, არავითარი საქმე არა აქვს და არავითარი დარდი არ აწუხებს. ამ გარემოებაში კი მარტო ბავშვები არიან და იმიტომაც ნატრულობენ სოფელს ბევრნი: „ნეტავი ჰატარა ვიყო“—ო! მთელი დღე მინდვრებში სირბილი, ენოსვა სუფთა ჰაერის, რომელიც შესავებულია სსვადასსვა გვარი ევაგილების სუნენლებით და საფსულის სიო ჰირდაჰირ ცსვირის ნესტოებში უქროლებს! ბედნიერია საფსულში ბავშვი! მე და ჩემს ბიძაშვილს კოტესაც გვიუვარდა და გვიუვარს კიდევაც სოფელი. როგორც დაგვიტოსოვდენ სასაფსულოდ სამის თვით, ჩვენ გიკი მოსვრებივით სოფლისკენ ვიწვევდით. სადაც და რამდენიც გნებავდათ გეებნათ, ჩვენისთანა ცელქს და დაუდეგარს ვერსად იპოვიდით. ისე გვწეუროდა სოფლის ნახვა, როგორც მომაკვდავს წვალი. იმდენს ვიეშმაკებდით, რომ ვათქმევიებდით ჩვენებს, როდის უნდა წავსულიებავით სოფელში. მაგრამ იმის ცოდნას უცოდინარობასჯობდა: დღეს-სვადლიობით ველოდით მე და კოტე გულის ფანცქალით წასვლის დღეს და ვნატრობდით: „ღმერთო, ჩქარა დაღამდეს! ღმერთო, ჩქარა გათენდეს!“ მოლოდინისთანა ცუდი არა ეოყილაარა!

II

სოფელში მისვლისათხავე. ურმიდან რომ გადამოვიდოდით, მაშინვე ბაღში გავექანებოდით. მეორე დღიდან კი ჩვენს ონავრობას თავისუფლებას მივცემდით და მეზობლებს იქიდან დაწეებული ქალაქში წამოსვლის დროდინ მოსვენება აღარ ჰქონდათ. ხან ბაღს ვიპარავდით, ალუბაღს, მსხალს და სხვა სილულოობას. სადაც შევიგულებდით კარვს და მწიფე სილს, სინსილას გავუწვევდით; თუმცა ჩვენც გვედგა ეველანაირი სილი, მაგრამ, ჩვენი აზრით, ნაპარავი უფრო გემრიელი იყო. სამინლად გვიუვარდა ავრეთვე ურმიანი, რომელიც ჩვენი წამოსვლის დროს მწიფდებოდა. რამდენჯერ მოუსწვრიათ ჩვენთვის კლეკლებს თავის ვენახში და ხშირად გვსმენია მათგან საუკუდური, ან კიდევ შემდეგი სიტყვები:

— ეჰ! თქვენი ხნისა რომ ვიყავით, ჩვენც ეგრე ვიქცევდით, რა ვუყოთ.

— კიდევ კარგი, რომ დიდი ხანი აღარ დაგრჩენიათ აქ ეოფნა, თორემ, მე და ჩემბა დმერთმა, ერთ კიძბაღს აღარ შეარჩენდით, რა ჩვენც გაგველო გეძო.

— შენა და კოტეი, შედ სარზე უნდა მიგაკრათ კაცმა, რომ სულ გვერდით გექნებათ ე ურმიანი, ეკება, მაშინ შეგძულდეთ.

— რასაც ესენი სწამენ, ი ურმიანიდან სწორედ სუთი კოკა დვინო დადებოდა.

ამ გვარი ლაპარაკი ბევრჯერ გვსმენია; მაგრამ ხელი კი არავის უხლია ჩვენთვის არც გაჯავრებით, არც სუძრობით, ვიდრე ჩვენ „ფოცსვერა“ სურაბას ბაღში არ გადავუდით მძეუნიერი კუნაპეტივით შავი ალუბლის მოსაპარავად.

სურაბა, მართლაც რომ, „ფოცსვერა“ იყო. სოფლის ბიჭები იმის მიშით ვერ გადადიოდნენ მის ბაღში; ვინც კი გაბედავდა და ფესს შესდგამდა, ვაი იმისი ბრალი! ჯერ ერთი, რომ

„ფოცსეერას“ ვერ გამოეპარებოდა ვერაფერი: უქვეყნად მქნა მზავდა, დაიჭერდა და მერე კი თვით იცოდა, რა სასჯელს მიუყენებდა შეუპოვარს ქურდს: ისე გააჭრელებდა, როგორც სპარსული ხალიჩა. ამის შემდეგ გამბედავი ქურდი აღარ გადმოდიოდა, რადგანაც ზურაბას „სიგრძე-სიგანის წამლის“ გემო გაღებული ჰქონდა. იმის ასეთს სისასტიკეს ხელს უწყობდა ბუნებით დაუოლილი ხასიათი; თვით მუდამ სასე-მოღუშული და წარბეშპეკრული დადიოდა; მესობლებში იშვიათად ნახავდით, ეველას ეჭვის თვლით უცქერდა, ბოროტი ხომ არ არისო; ნათქვამია: „მაძღარს მშიერიც მაძღარი ეგონაო“. ისეც ზურაბას ეგონა და მესობლებს რომ ხედავდა, ფიქრობდა, ესეც ჩემსავით ბოროტი იქნებაო. თვითონაც ხედავდა ამ თავის ნაკლულეკანებას, მაგრამ ვეღარ გადასჩვევოდა იმ აზრს, რომ მამა-მისი თუ სცემდა მას, ალბად წესი ეოფილაო. ამიტომ ვისაც ხელთ იგდებდა რაზე დანაშაულობაში და მეტადრე მისი ხილის ქურდობაში, იცოცხლეთ - მობრჯულებდა, ქურდობას გადახვევდა საბუდამოდ. ჩვენ კი, მე და კოტეს ვერ წარმოგვედგინა ზურაბას აეთი ხასიათი და გვეგონა, რომ ეს სიმართლეს გადამეტებული იყო.

III

ამ იმედით გარდავსწევიტეთ ჩვენ გადაპარვა „ფოცსეერას“ ბაღში, სადაც ისეთი სხვილმარცვალა ძაღვი აღუბაღლი იყო, რომ ცალკე თვალი მიიწევდა მოსაპარავად, ცალკე ხელი და კუჭი. მერე იმ დღეს, როდესაც გადავიპარეთ ხელი ნიაფი ჰქროდა და საუბედუროდ ისე აქანებდა ტოტებს, რომ უნებურად მადს გვიღვიძებდა და ზირში ხერწვეს გვეკვრიდა.

— უჰ, რა კარგი იქნება ესლა ზედ ვიჯდეთ და ევლს ვიკოკლოზინებდეთ, — ვსთქვი მე.

— ვინ კვადირსებს! — ხაღვლიანად წამოიძახა კოტე და ნერწევი ჩაელაპა. ამის შემდეგ ცოტა ხანს სიხუმე წამოვირდა.

— რაც გახდეს, გახდეს! მოდი ერთი გადავიდეთ და მადიანად მივაძღვით.

— შერე ზურაბს სძინავს, თუ თვით დაგვატყუა — მობრძანდიო?

— ეველგან სომ თვალები არა აქვს, სამსრობაა — ჭამაძი იქნება გართული და რას დაგვინახავს, საცაღა ჩვენ აღუბაღს მოვიპარავთ, — ვუპასუხე მე.

— რა იცი, რომ ბაღში არ შესწამს კერძს?

ცოტა ხანს ჩაუფიქრდით ორივე. მე უცებ რაღაც მომაგონდა და წამოვიკვირე:

— ეს კი კარგი ხერხი იქნება; კოტე თუ შენც დამეთანხმები.

— აბა, რა ხერხი?

— ჩვენი და მისი ბაღის სიანლოვე შელს შეგვიწივობს ძლიერ, რადგან იქიდგან აქ გადმორბენას არაფერი უნდა, სულ ერთი წამის საქმეა. (ჩვენს და ზურაბას ბაღს შუა ერთი ღობე იყო.) მე წავალ, ამ ჩვენი თეთრი ბლის წვერზედ შევჯდები და ზურაბას თვაღს ვადევნებ; შენ კი გადაიპარე იმის ბაღში, მოკრივე აღებალი, ქუდში მოაგროვე და გამოიქეცი. წამოვწვეთ ბაღასზედ, ზურგი მის ბაღს შევაქციოთ და მივირთვათ არხეინად. თუ, ვინიცობაა, ზურაბა ჩვენსკენ წამოვა, მე საჩქაროზედ ოღნავ დაუესტვენ და მოკურცხლევ; მოკრეფილი აღუბაღი იქავ, ჩვენს ხსლოს სის უკან დაუძალოთ და, როდესაც წავა, მაშინ შევექცეთ.

— უჰ! რა კარგია. — წამოიძახა განარებულმა კოტემ და ოღნავ ტაში შემოჭკრა.

— დღეს შენ წადი საკრეფად და ხვალ კი ჩემი რიგი იქნება.

— აბა, შენ იცი. არ გაგიწერეს ღმერთი და არ გამოგკპაროს ზურაბა.

— ფიქრი ნუ გაქვს, — ვუპასუხე გულბადად.

იმ დროს, ჩვენდა საუბედუროდ, ჩვენს ბაღში იყო ალუბალი, რადგან ზოგი ჩიტებმა მიირთვეს, ზოგი ჩვენ — დიდმა ჩიტებმა, ზოგი თავის თავად დასცვივდა და ზოგისაც მურაბა გააკეთეს ჩვენებმა. დანარჩენი მუსობლები კიდევ უოველ წლივ ჰქვიდნენ. შურაბა კი დიდ-ხანს სტოვებდა ხეზედ, რადგან უნდოდა ვეკლასეოდ ძვირად გაეყიდა, ან კიდევ საკერკედ ინახავდა. ამ გარემოებამ უფრო გაკვსადა იძულებული ველის ჩასაკოკლო ხინებლად გადავპარულაყავით შურაბას ბაღში.

IV

ქურდობამ ზირველს დღეს კარგად ჩაგვიარა; თვით „ოც-თვალა“ შურაბასაც კი გამოეპარა ეს შემთხვევა, ისე რომ ქურდებს მცირე სასჯელიც ვერ მოგვაყენა. ჩაისეირნა თურმე ბაღში, ასედა-დასედა სეებს და შეაძინა ერთს ალუბლის ხეს, რომ შეთსელეებულა. ამაზედ ეჭვი აიღო და მეორე დღეს კი ცუდი საქმე დაგვიმართა. იმ უხეირო კოტესაც ისე გაეკრიფა ერთი ხე, რომ სხვებისთვის ხელიც არ ეხლო, და აბა, რა საკვირველია, შურაბას ეს არ გამოეპარებოდა. გაბრაზებული ცალკე იმით, რომ ვერ შეგვაძინა, ცალკე კიდევ იმით, რომ მოვიპარეთ იმის ბაღიდან ალუბალი და მეორე როგორ? ისე, რომ ერთი ხე სულ გაკრევილი დარჩა, მეორე დღეს დაგვემალა ვაზებში, რომელიც ბაღს მოსდევდა და იმის ქვემოდ იყო გაშენებული. იქიდან შურაბას ანუ „ოც-თვალა-ფოცსვერას“ ადვილად შეეძლო თვალ-უურის დევნება უოველი ჩვენის მოძრაობისთვის. მეორე დღეს ჩემი ჯერი იყო გადაპარვისა და გაეყმართე საქურდლად. კოტეს წინ-და-წინვე დარიკება მივეცი, რომ თვალ-უური კარგად ედევნებინა შურაბასთვის. იმას კი (შურაბას) უოველი ჩვენი სიტყვა სავსებით გაეკონა და არაფერი გამოეპაროდა. ძვეუდექი საჩქაროდ კრეფას. კოტეს კი ხეზედ

თარგმანი
საქართველოში
დაბეჭდილია

ასვლისათნავე შრვლის ტოტი სიგრძესუდ ჩასეოდა და დაეწეოდა და უურიც დახეულ შრვლის ტოტისკენ ჰქონდა მიქცეული. ახა რაღას დაინახავდა ზურბას, რომელიც გამოვიდა ვახუბიდან, მოუახლოვდა ჩემს სეს და ერთი ისეთი მუშტი მითავაზა ზურგში, რომ ბნედა მოპივიდა. მერე, ისე დაბლა ვიუავი, მომხედებული მოულოდნელად გასქცევად, რომ ადვილად შემომწვდა ზურგამდე. მიმანება მე თავი და ასლა გვექნა ჩვენი ბლისკენ, სადაც წინაღვე შემწეული ჰქავდა კოტე, რომელიც ჩემს ვვირილზედ გამოირკვა და დაიწყო ფაცხა-ფუცხით ძირს ჩამოსვლა; მაგრამ მისწვდა ამ დროს ზურბა და ისე ლახთიანად აუსრისა

უურები, რომ თქვენი მოწონებული. მე კიდევ, იმას რომ ვუცქერდი, თითქო გადამავიწვდა ჩემი ძირთმეული კერძი, და გულში, გაჯავრებული კოტეზედ, ვამბობდი:

„ასია შენზედ, მიირთვი! ეგეც შენა. რატომ უურს უგდებდი?! მე სომ მომხვდა, მაგრამ ეს მოხვედრა მაგასთან არაფერი. ვენაცვალე ღმერთს!“

როდესაც მე და კოტე ერთმანერთთან მივედით სვევედური და ვუწვევით; ის მე მამტუნებდა, მე—იმას.

— არა, ჩაგესა, ჩაგესა შარვლის ტოტი, იმითი სომ ვუღარ გააძთელებდი, რომ უურადლება ჯანაბაში და დოსანაში წაგივიდა? გაგულისებულმა მის საქციელთ ვუთხარი მე.

— ფიქრში წავედი, რას მეტყვიან შინ ჩვენები მეთქი; — სთქვა კოტემ.

— მერე რა გააწვე?

— რა უნდა გაძეწეო?

— გიშველა ღმერთმა! მამ დამნაშავეც შენ ბრძანებულხარ; უარს რაღად ამბობ.

— ჰო, კარგი, კერე იუოს! ასლა შენ ის იფიქრე, შინ რა ვუთხრათ ჩვენებს?

— არაფერი.

— მამ ჩუძად ვისხდეთ?

— ჰო. ჩვენ კი ნურას ვეტყვით, ისევე ისე ვიმხიარულოთ, როგორც წინადა. თუ თვით გვითხრეს, მაშინ ვაი ჩვენი ბრალი!

სასლში ორივე ჰირ-მოკრიალებული შევბრძანდით, ვითომცაქ არაფერი მომხდარიუოს, მაგრამ კოტეს შეამჩნიეს დასეული შარვლის ტოტი, რომელიც სადღესასწაულო ბაირადივით ფრიადლებდა და ჰკითხეს:

— ეგ რა გიქნია, შვილო? რაზედ დაგიხვეია ასალთ-ასალი შარვალი?

კოტე წამოწითლდა და მეც მას მივეყე. ჩვენები ამ დროს სადილადად ისხდნენ. მე და კოტეც ავედით მამა-პაპურს ტასტზედ, მოვიკვცევით და ჭამა დავაპირეთ. სურაბას თურმე ვაძინა ჩვენებინთვის ეველაფერი.

— გაიკეთ ასალი ამბავი, — დაიწყო ბიძაჩვენმა, — სურდას ალუბაღს ქურდები შესწებებინ და სულ გაუკრეფიათ, — სურდას გიკვირდებთ, რომ იცოდეთ, ვინც არიან ის ქურდები; ესლა ჩვენთან ერთად სხედან და არსეინად ემსადებებიან ჰურის საჭმელად, მაგრამ ვინ მიართმევს? — ბიძამ ჩვენ გადმოგვხედა და დაგვიფიქრა:

— ადექით აქედან, დაიკარკეთ თქვე ქურდებო, თქვენა.

უკულამ ჩვენ გადმოგვხედა და დაინახეს ორი ჭარხალივით გაწითლებული თაჯ-კისერი, ჩეძი და კოტესი. ადექით და გავედით მეორე ოთახში, სადაც გული კარგად მოვიოხეთ ტირილით... მეორე დღემდე ლუკმა არ უჭმევიათ ჩვენთვის.

ასლა თქვენ წარმოიდგინეთ, რა დიდი სასჯელი იქმნებოდა ეს ჩვენთვის?!

დ. დ.— შვილი

მსაჯული, ეიენა და ციცუნა

სახუმრო ამბავი

(ხუმურებიდან გადმოკეთებული)

ეიენა მწუხარედ წამოსწყუებულიყო სავარძელზე მინის ოთახში და თავის ბედსა სტიროდა... მინის ოთახი-წინილის უბრალო ქილა იყო, სავარძელი კვარის ნახეის ჰაწაწკინტელა კიბე, ეიენა - თქვენც იცით - ბაუაია, მსაჯული - სსსამართლოს ერთ მწერალს დავარქვი მე და რა შეეძინვა ამ ბაუაე-ეიენას, რა სევედა აწვა გულზე, იმას ესლავე ვიამბობთ.

მსაჯულს უუვარდა კვირა-უქმე დღეებში ქალაქ გარეთ ვასე-ირნება წმინდა ჰაერის ჩასაუღანავად. ერთ ამ კვარ ვასეირნე-ბის დროს იმან თვალი მოჰკრა ბაღასებში ფშინის ბაუაეს.

ბაუაეიც კარზე გამოსულიყო ჭაობის ბუნავიდან და სავკი-რო საქმეს შესდგომოდა: ფშინის ჭიადუების ჭამით გული ასუუე-ბოდა და ესლა კაღიებზე ნადირობდა

ადამიანი ცოდვილია, არ შეიძლება ერთ რამეში მანც არ სტეუოდეს და ამიტომ ნუ დავძრასავთ ჩვენს მსაჯულს, თუ იმასაც შეცდომითა სწავა, რომ ვითომ ბაუაეს შეუძლიან წინ და წინვე გამოიცნოს ამინდის ცვლილება, მსაჯულს კი უნდა

დაბეჯითებით სცოდნოდა, როდის იქნებოდა საჭირო და როდის არა სამსახურში ქოლგითა და კალომებით წასულა.

დაინახა ბაყაი და მოინდომა ამ ცოცხალი ბარომეტრის შექმნა. ბარომეტრი, ანუ ამინდის მახვესებელი, ერთ ნაირი მანქანაა, რომელიც გვიჩვენებს ჰაერის ცვლილებას და წინათვე კვაკვინებს რამდენიმე დღის შემდეგ დარი იქნება, თუ ავდარი.

რა იცოდა ეივინამ, რა მოელოდა. იმისი ფიქრი სხვა საგნისკენ იყო მიქცეული: ემსადებოდა ნასტომი არ შეძლოდა და მიზანში ამოღებული მსუქანი კალიბ ჰირში ეგდო.

ეველას თავისი ფიქრი და სასრუნბა, იქონია ქვეყნიერებაზე!...

ამ ტკბილ ოცნებაში მეოფე მონადირეს აკი ვიღაცის ტლანქი ხელი შეესო სურგზე და უცებ ცხვირსასოცში გაქვია, როგორც თვეში ბადეში. მსაჯული, სისარულით გაქვანა შინ და მკითხავ ეივინას წელით სავსე მინის ქილაში ამოაყოფინა თავი! ქილა სიკარის (დახვეული თამბაქოა მისასწევად) კოლოფზე შეასწკუპა მ.ე. წიროების კიბე ჩაუეუდა, ჰირი ქაღალდით მოუკრა მაგრად და ფანჯარაზე დაბინავა.

აი რა შემთხვევით წამოსწკუპულა სავარძელზე ეივინა და რათ დაძმარებულა!...

რო ვსთქვამთ, ის ესლა უსრუნველ ცხოვრებაშია: ჭამა არ აკლია და სმა, რადგანაც თავისი ჰატრონი უოკელ დილა-საღამომით, სამსახურში წასვლის წინად და იქიდან დაბრუნების დროს, ათობით და ასობით უჭერს ბუხებს, მაგრამ ამ უსი-სსლო გულგრილ ბაყასაც თავისუფლება უეჯარს, როგორც ევე-ლა სულიერს. რაც უნდა განცხრომაში და ფუფუნებაში ამეოფო ტვეობაში, მაინც ჭაობში თავისუფალი ცხოვრება ურჩევნია ეველაფერს. ასეა, ეველას თავისი კუნჭული მოსწონს. მიაკლდა ეივინა თავის ტოლ-ამსანავებში მსიარულობას, სმა შეწუბილ კალობას საფსულის გრილ დაძვებში, კოლო-ბუხებსე ნავარ-

დობას - ეველა ამას, მკონი საუკუნოდ გამოესაღმა ჩვენი ქვეყნისა და იკონებდა თავის ბაუაურ თავისუფალ ცხოვრებას. რა იცოდა, თუ უღმობელი ბუდი კიდევ სხვა სასჯელსა და განსაცდელს უძსადებდა. ერთიც ვნახოთ, მსაჯულის ოთახს მოულოდნელად ორი დაუმატიკებელი სტუმარი კი ეწვია: ციცუნია და ფისუნია, ორი ეძმაკი კატუნია, და და მძა. მსაჯულს უთუოდ ბუხების ჭერის დროს სამსახურში წასვლა უკვიანდებოდა და ოთახის კარები მაგრად ვერ შეისურა.

კატუნის აღმას თვალებს აბა რა გამოეზარება. იმათ იმწამსვე დაინახეს, რომ ქილაში რაღაც სულიერი ჭეუძალაობს და ურები ცქციტეს. მეტად გაანცვიურა ამ უცხო სანახაობამ ცელქები, თვალები დააჭვიტეს ვიეინას, გაინახენ და ჩვეულებრივი სიფრთხილით ეზარებიან. ვიეინას კი მთავარი ცნობა დაეკარგა ამ ცელქების ბღვდრილა თვალების დანახვასე, ისკუზა კიბიდან, ქილის ძირში ჩაურეუძალავდა და გაინახა. ამან კიდევ მეტი ცნობის მოუზარეობა აღუძრა ციცუნებს და ქილას

თათებით ზოტინი დაუწვეს. უტრიალეებენ აქეთ-იქიდან, ჰხედავენ ვიეინას და კლანჭებში კი ვერ ჩაუგდიათ. ჰხედავენ ვიეინას

ციცუნების აღმას კლანჭებს, ქილასე რო ~~ქილასე~~ და ტანში ერუანტელი უვლის, ცივ ოფლს ასხამს, გული ღამის ბუდიდან გადმოუვარდეს. ჰბი გიდი, კატუნებო! გაგინდათ განა სათამაშო! კინდათ განა კლანჭებში იგდოთ და საბურთაოდ გაიხადოთ ეს უცხო მღვმური!...

ციცუნები თათებს უცაცუნებენ ქილას! ამხრობაში ქილა შეტოკდა... ციცუნებს ფერმა გადაჰკრა, უსწლიკუდეს ქილას და კოლოფს მოეებლაუჭენ. გადაეირავდა ქილა, ფანჯრის შუშას მიეჯახა. მონამა სმაურობა, ჩხრიბლი, წკრიბლი, ჭეჭა-ქუსილი!.. ფანჯრის მინაც დაიმსწვრა და მინის ქილაც თან მიჰკვდა... კატუნებს გულის ფანცქალი მოუვიდათ, იშვირეს ფეხები, ტანს ჰკვებ შე-

ცვიფდნენ, და კუნჭულში მიიუყუნენ სულ გაკმენდილები... ელოდნენ, რა შედეგი მოუვებოდა ამ საშინელ სიოფათს!..

დაბრუნდა სასამართლოდან მსაჯული და რა ნახა იმის თვალებმა! ოთახი აქოთებული და აფორიაქებული, იატაკი—დაჭოჭებული, ფანჯრის მინა დამსწვრული, ქილა დამსწვრული, ბარომეტრი კვალ წმინდად გადაკარგული! მისვდა, რაშიაც იყო საქმე, ვინც ოინიც იყო უველა ეს!..

— ფისო! ფისო, თქვე აჯახკებო! ციცო, ციცო, თქვე კუდრაჭებო! სად წამიხვალთ, თქვე ცელქებო? შეჭყურებო! შეჭყურებო! ჯულმა და ოთახმა ბანი მისცა. აქეთ ეცა, იქით ეცა, ეძებო ტანტს, წამოიხოქა მის წინ და დაიწყო ხელების ფათური მის ქვეშ. მაგრამ როგორ გინდა გამოიყვანო იქიდან ქასქან-ჯიულები? კატუნებმა იგრძნეს დანაშაული, შემოესმათ ძრისხანე სმა და კუდ ამოძებულები კედელს ეკვრიან, იწურებიან და თავის სოროს ეძებენ.

— დამცათ, თუ რა გივით! სთქვა მსაჯულმა და თავში რაღაც ბრწინვალე ახრმა გაურბინა. ხელად შეადგინა კეკმა, როგორ მიეცა სამართალში და დაესჯა ბრალდებულები: ქაღალდი დაჭმუჭნა, ზედ ძაფი მოაბა და ტანტზე წამოწვა. შეათამაშა ქაღალდი ძაფზე, გააგორ გამოაგორა იატაკზე; სან მალე შეაგდო, სან ძირს ჩამოაკონწიალა და კატუნიებს ამითი თამაშობის საღერდელი აუშალა. მოდი ციცუნინას გულო და მოითმინე, რომ არ აგიოლიოს ამისთანა თავშესაქცევმა სათამაშომ! დაავიწყდათ კატუნებს დანაშაული, მიიწ-მოიწმინ-

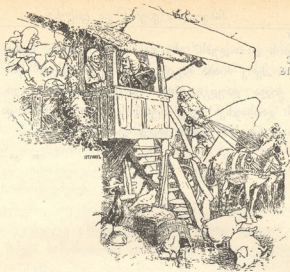
დეს ნამუსი და აჭყვენენ ქაღალდის ბურთის ფეხის სმას. შეკუნტრუძენენ, გაუთამაშ-გამოუთამაშეს... ქაღალდი უცებ ასტა და ტანტზე დასტა... ფისუებიც შესტენ და კლანჭებით ხალიჩაზე ჩამოეკონწიალენ... მსაჯულიც ამას მოელოდა. იგდო ხელში ცელქები და იმდენი ურტვა, იმდენი, სანამ შე და შენ მივეშველებოდით, პატარა მკითხველო! ეური აუსრისა, ლოყებზე

სილა გააწნა, ცხვირიდან მძარი ადინა!.. ვინ იყო ქომაგი! ვინ უგდო ეური ციცუნების კნავილს, ჩსავილს, ტირილს,

ცრემლების ღაზა-ღუზს? ასე დასაჯა მსაჯულმა ჩვენის ციცუნა და ციცუნები. შერე შიბაბა შავიდის ფეხსე და ცსვირ წინ დამტვრეული ქილა დაუდგა, რომ კარგად დაენახათ და გაეკოთ რისთვის დაისაჯნენ! დეე იტირონ ჰატარა ხანს და შონინა-ნიონ თაფიანთ ეშმაკობით ჩადენილი შეცოდება!..

თ კა—კი.

უველაფრის მცოდნე ექიმი

(ზღაპარი, გერმანულით.)

იყო და არა იყო რა, იყო ერთი გლეხი, სახელად კიბო. ერთხელ ქალაქში ურძით შემა ჩაიტანა და ვიღაც ექიმს მიჰქვიდა. გლეხი იმ დროს მივიდა ფულისთვის, როდესაც ექიმი სადილობდა. უუურებდა გლეხი ექიმის მშვენ იერს, მასა-მასა საჭმელს და გული სწუდებოდა. ძალსკვდ მოუნდა იმის ადგილას ეოფნა. კარგა ხანს უუურა, გაბედა და ჰქითხა:

— არ შეიძლება, მეც კარგი ექიმი გახდე?

— ძალიან ადვილად.

— როგორ, ბატონო?

— იეიდე ანბანი, ისეთი კი, რომ შიგ მძალი იეოს და-სატული, გაუიდე ურეში და იეიდე იმ ფულით გერმანული ტანსაცმელი, ისეთივე იარაღი, როგორიც მაგიდასკვდ აწუკია, და დაიწერე კარებსკვდ: „აქ სცხოფრებს უველაფრის მცოდნე ექიმი“-თქო.

გლესმა ექიმის სიტყვა დაიჯერა და ვეველაფერი უნაკლებოდ
 აასრულა. ამ დროს ერთი მეძამულისათვის მოეპარათ ^{მეფრთხილად}
 ხალხმა მიუთითა ვეველაფრის მცოდნე ექიმსედ, იმას ეცოდინება
 ქურდების ვინაობაო. მეძამულემ არც აიღო, არც დაიღო, შეა-
 ბმევიანა ეტლი და გაემკსაურა იმ სოფლისკენ, სადაც გლესი
 სცხოვრებდა, კარებთან გაახერხა ეტლი, წაიკითხა წარწერა „ვევე-
 ლაფრის მცოდნე ექიმი“-ო და მიუბრუნდა გლესს.

— აქ სომ არ სცხოვრებს ვეველაფრის მცოდნე ექიმი?

— მე გასლავარ, — ბატონო.

მამ ჩემთან წამოდი. შენ ვეველაფერი იცი, მამასადაძე,
 შეგიძლიან მიპოვა მოპარული ფული.

— ბატონი ბრძანდებით, მხოლოდ უცოლოდ კი ვერ ვიპო-
 ხლები.

მეძამულე დათანხმდა და ორივე წაიყვანა. როდესაც დარბაზში
 შევიდნენ, სუფრა გაშლილი დასჯდათ. მეძამულე დაეკითხა გლესს:

— გინდა ჩემთან ისადილო?

— რატომ არ შენდომებთ? უპასუხა გლესმა, — მხოლოდ ჩემი
 ცოლიც ჩემთან დაჯდეს.

დასდნენ სადილად.
 მსახურმა საჭმელი შემოიტანა, გლეხმა ცოლს მუჯლუგუნ
 წაჭკრა და უთხრა:

— გესმის, დედაკაცო, ეს ჰირველია.

ამით უნდოდა ეთქვა, რომ ეს ჰირველი თავი საჭმელი იყო.
 მსახურმა კი ისე იფიქრა, ვითომ ეს ჰირველია ქურდობაშიო.
 შიშით აცახცახდა და როდესაც ამხანაგებთან დაბრუნდა, უთხრა:

— წასულია ჩვენი სმქმე! ჯადოქარმა ეველაფერი იცის,
 დამინახა თუ არა, მაშინვე სთქვა ქურდობაში მოთავე ეს
 არისო.

მეორე მსახური ჯერ კარებში არ შემოსულიყო, რომ
 გლეხმა კიდევ წაჭკრა ცოლს მუჯლუგუნი და უთხრა:

— ეს მეორეა.

მესამე მსახურზედაც იგივე სთქვა გლეხმა. ქურდებმა აღარ
 იცოდნენ შიშით, როგორ მოქცეულიყვნენ. შემოიტანა მეოთხე
 მსახურმა თავაზუნდელი თეუშით საჭმელი. ეს სმჭმელი კიბო
 იყო. სახლის ჰატრონი მიუბრუნდა გლეხს და უთხრა:

— აბა, ესლა გამოიჩინე შენი ცოდნა: გამოიცანი, რა სა-
 ჭმელია?

— ეჰ! მძიმედ ამოიხსრა გლეხმა და სთქვა: „შე საწუბლო,
 შე საწუბლო კიბო!“

ეს სიტყვიბი თავის თავზედ სთქვა, რადგან თითონ ერქვა
 კიბო. მქმამულემ გაკვირვებით ჰირი დაადლო.

— ესლა კი, ეჭვი არ არის, გაიგებ, ვინ მომწარა ფული,—
 სთქვა მან.

შიშისაგან თავს-ბრუ დახვეულმა მსახურმა კი ანიშნა გლეხს,
 მეორე ოთახში გაჭეოლოდა. იქ ოთხივე ქურდმა აღიარა მის
 წინაშე, რომ ფული მათ მოიპარეს და მხად არიან დაუბრუნონ,
 ოღონდ ბატონთან ნუ გასცემს და მასაც უხვად დააჯილდოვე-
 ბენ. ქურდებმა აჩვენეს ის ალაგიც, სადაც ფული იყო დამა-
 ლული.

თავის ბედ-იღბლით კმაყოფილი გლეხი შევიდა ბატონისა და უთხრა:

— ესლა, ბატონო, ჩემს წიგნს უნდა მოკვიდო სელი; ის მეტყვის უკუველად, სადაც არის ფული. მესუთე მსახური ბუსარში შეძრა და ფიქრობდა გულში:

— ერთი ვნახავ, ამ ჯადოქარმა მართლა იცის რაზე, თუ ხალხს ატყუებს?

გლეხი დაჯდა, გადაძალა თავის ანბანი, დაუწყო ფურცვლა და მაძალს ძებნა. მაგრამ ადვილად ვერ იპოვა და გულმოსულმა წამოიძახა:

— მე ვიცი, რომ აქა სარ! გამოდი რაღა!

ამის გაგონებაზედ ბუსარში მჯდომი მსახური მიძისგან გონება-დაბნეული გამოვარდა და დაიწყო ევირილი:

— ეს კაცი, მართლა რომ, ვეელაფურის მცოდნეა!

იმას ეგონა მე შეუბნებოდა „გამოდო“.

შემდეგ გლეხმა აჩვენა შემამულეს ალაგი, სადაც ფული იყო, მაგრამ ქურდები კი არ დაუსახელა. ამ მიზეზით ორგვარად ისარგებლა: ბატონისაგან მიიღო საჩუქარი და ქურდებისაგანაც.

დ. დეკანოზიშვილი

ურია და მოხუცი.

(რუსულიდან)

ერთს ესომი ოფიცერი, ურია და მოხუცი ცხოვრობდნენ. არავის ენახა, რომ ეს მოხუცი ვისმე კახავრებოდა.

ეს არა სჯეროდა ურიას და სანამლეო დასდო ოფიცერთან.—მოხუცს მოთმენებიდან გამოვიყვანო.

გაიგო, რომ მოხუცს მსახური არა ჰქვავდა და ოფიცრის მსახურს თვეში ათ შუროს აძლევდა, რომ უოველ დღით მიეტანა თითო ჩაფი წყალი და უბრძანა, დღეს წყალს ნუ მოიტანო.

მოხუცი ზირის დასბანად მივიდა ჩაფთან, მაგრამ ცარიელი დასვდა. ადგა და თვითონ მიიტანა.

—რა გითხრა მოხუცმა?—დაკითხა მსახურს ურია.

—მკითხა, რატომ არ მოიტანეო და მეც ვუთხარი, დამავიწუდა—მეთქი,—უპასუხა მსახურმა.

—ნურც სვალ მიუტან. აი, ნახავ, თუ არ კახავრდეს!—უთხრა ურიამ.

მსახურმა არც მეორე დღეს მიუტანა. მოხუცი ისევ თვითონ წავიდა წყალსკედ, მსახურს კი უსავეედურა კარვით არ იქცევით.

—სვალ კი უეჭველად კახავრდება!—სთქვა ურიამ, როდესაც ეს გაიგო.

მესამე დღესაც ცარიელი დასვდა მოხუცს ჩაფი. თითონვე მიიტანა ჩაფით წყალი, დაუძახა მსახურს და უთხრა:

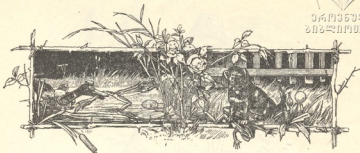

— ხეო კარგო! ნუღარ შესწუხდები წვალის მოსატანად. ამ სნის განმავლობაში გამოვცადე და ვხედავ, რომ არც ისე ძნელი უოფილა წვლის მოტანა, როგორც მე მეგონა. პირიქით, ჩვეულებად გადაქცა კიდევ.

ურიაჲ, რომელიც ამ დროს კარებთან იდგა და უური ჭუჭრუტანაზედ ჰქონდა მიდებული, ერთი ისეთი ამოიოხრა, რომ კინაღამ სულიც თან ამოჰყვა, მსახურმა კი გაიცინა და ეველაფერში გამოუტედა მოხუცს.

დიმიტრი.

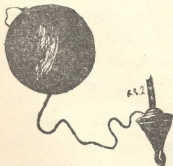

სახლისო სამუშაო და გასართობი

დაბოული ბურთის დაზერა

აიღეთ ამისთანა ხის ბურთი და კაბაკოეთ ბურღით ან შამფურით კარგა მოზრდილი ნახვრეტი. შემდეგ გამოსწვრით ხისგან ხის ტარი ასეთის ჯოხით როგორც აქ არის დასა-

ტული (ნახატი № 1) ისეთი რომ ბურთის ნახვრეტში ადვილად ეტკოდეს. ბურთი და ტარი ბაწრით უნდა იყოს გადაბმული, რომლის წვერში ღურსმებით უნდა დაამაგროთ ბურთს და ტარს. შემდეგ დაიჭირეთ ხელში ტარი, აისროლეთ მძლავრ ბურთი და ეცადეთ რომ ტარს ჯოხსეფ ჩამოაცვათ ბურთის ნახვრეტი.

დ. დ.

სახუმარო გამოცანები

ვისი სახლი და რომელი ნოტა უნდა ავიღოთ, რომ ისეთი საგანი გამოვიდეს, ურომლისოდანც ძირს დაჯდომა მოგვიხდება?

—

რომელი ასო და რამდენი რიცხვი უნდა ავიღოთ, რომ ჰირუტუვი გამოვიდეს?

—

რომელ ასოს უნდა მივუმატოთ შორეულ-აღმოსავლეთის აბუები, რომ მსეცთა მეფე გამოვიდეს?

—

როგორი წუბლი უნდა ავიღოთ და რომელი ნოტა მივუმატოთ, რომ საქართველოს დედა ქალბქი გამოვიდეს?

—

რომელს დროს უნდა მივუმატოთ ჩვენი სსეულის ნაწილი, რომ გამოვიდეს ერთი ცისის სახელი?

„ნაკადულის“ რედაქციას

მე ძალიან მომეწონა ნაკადულში თქვენი ნათარგმნი მოთხრობა „თინა“ თუ შეგსვდეს მასე კარგი მოთხრობა კიდევ გადათარგმნეთ და მე დიდი სისარულით წვეიკითხამ.

თინა კოკოჩაშვილი.

ქუთაისი.

აზსნა

„ნაკადულის“ მე-21 ნომერში მოთავსებული სახუმარო ამოცანა არის:

- 1) ა და მ (აღამ),
- 2) სამს—ონი (სამსონი),

3)

ა	თ	ი	ჩ	ი	ტ	ი
---	---	---	---	---	---	---

გამოცანები:

- 1) მზე,
- 2) ქარი და ღრუბელი.

შარადა:

მე, ძე, ბარი, (მეძებარი)

განომცემელი კნ. ნ. ე. ქობულაშვილისა.

რედაქტორები { კნ. ე. ერისთავისა.
ნ. ზურაბიშვილისა.

საქართველოს
ხალხთა ბიბლიოთეკა

